

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи**

СИЛАБУС

**ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ
(CIVIL PROTECTION)**

Інформація про викладача	
Викладач(-і)	Постова Валентина Вікторівна
Науковий ступінь	Кандидат економічних наук
Вчене звання	-
Посада	Старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Соборна, 87, каб. 50-51
Контактний телефон	(0432) 55-04-10
E-mail:	v.postova@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	http://sun.vtei.com.ua/course/view.php?id=554
Консультації	Понеділок, п'ятниця з 14-00 до 15.00
Інформація про дисципліну	
Освітній ступінь	-
Галузь знань	-
Спеціальність	-
Освітня програма	-
Навчальний рік	2022-2023
Семестр	-
Факультет	-
Курс	-
Групи	-
Анотація курсу	<p>Останні десятиріччя розвитку людської цивілізації характеризуються стрімким розвитком науки і техніки і одночасно – підсиленням техногенного впливу на всі компоненти оточуючого середовища. Крім того, не слід ігнорувати фактори присутності реальної небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій (НС) соціально-політичного та воєнного характеру і їх можливі наслідки. Основну роль в попередженні виникнення НС, захисту життя людей, матеріальних ресурсів відіграє система цивільної захисту України. Одним з необхідних умов підвищення ефективності функціонування даної системи є подальше поліпшення якості підготовки фахівців в вищих навчальних закладах, навчання забезпечує своєчасне і систематичне оновлення, поглиблення спеціальних знань, вмінь і навичок необхідним для виконання функцій з попередження і реагування на надзвичайні ситуації і здійснення ефективного управління у сфері цивільного захисту. Відтак, метою дисципліни «Цивільний захист» є формування у здобувачів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту (ЦЗ), з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності здобувачів, а також досягнень науково-технічного прогресу.</p> <p>Результати вивчення навчальної дисципліни передбачають засвоєння здобувачами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та</p>

	обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків. Освоївши програму навчальної дисципліни «Цивільний захист» здобувачі у відповідних напрямках підготовки, повинні бути здатними вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог ЦЗ та володіти наступними головними професійними компетенціями для забезпечення реалізації вказаних завдань.
Мова викладання	Українська
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма (ОП)	-
Перелік загальних (ЗК) та спеціальних (фахових, предметних) (ФК) компетентностей	<ol style="list-style-type: none"> 1. вміння визначити коло своїх обов'язків за напрямом професійної діяльності з урахуванням завдань з ЦЗ; 2. знання методів та інструментарію моніторингу НС, побудови моделей (сценаріїв) їх розвитку та оцінки їх соціально-економічних наслідків; 3. здатність приймати рішення з питань ЦЗ в межах своїх повноважень; 4. проведення ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку НС та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження на ОГ відповідно до своїх професійних обов'язків; 5. обрання і застосування методик з прогнозування та оцінки обстановки в зоні НС, розрахунку параметрів уражувальних чинників джерел НС, що контролюються і використовуються для прогнозування, визначення складу сил, засобів і ресурсів для подолання наслідків НС; 6. розуміння, розробка і впровадження превентивних та оперативних (аварійних) заходів цивільного захисту; 7. інтерпретування новітніх досягнень в теорії та практиці управління безпекою у НС; 8. забезпечення якісного навчання працівників ОГ з питань ЦЗ, надання допомоги та консультацій працівникам організації (підрозділу) з практичних питань захисту у НС; 9. оцінювання стану готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями та показниками.
Перелік програмних результатів навчання (ПРН)	<ol style="list-style-type: none"> 1. володіти методами сучасних природничих наук; 2. знати в рамках заходів цивільного захисту методик прогнозування можливої радіаційної, хімічної, біологічної, інженерної та пожежної обстановки, що може виникнути внаслідок надзвичайної ситуації, та характеристику осередків ураження й зараження, які виникають у надзвичайних умовах мирного та воєнного часу; 3. вміти прогнозувати вірогідність настання надзвичайних ситуацій та їх масштаби; 4. розуміти завдання та організаційну структуру цивільного захисту України, й, зокрема організацію та управління системою цивільного захисту закладу освіти; основи організації проведення рятувальних та інших невідкладних робіт в осередках зараження й ураження, порядок дій формувань цивільного захисту і персоналу закладу освіти в умовах надзвичайних ситуацій, основи стійкості роботи закладу в надзвичайних ситуаціях; 5. знати, розуміти і застосовувати у професійній діяльності теоретичні й методичні засади організації занять здоров'язбережувальної спрямованості; визначати коло своїх обов'язків з цивільного захисту відповідно до посади та професійної діяльності та вміє забезпечити навчання підлеглих працівників закладу з питань цивільного захисту; 6. знати способи і засоби захисту населення і територій від уражаючих факторів аварій, катастроф, стихійних лих, пожеж і сучасної зброї, в т. ч. зброї масового ураження.
Пререквізити дисципліни	Передумовою вивчення дисципліни є наявність у здобувачів базових знань з безпеки життя.

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

	Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	
		Усього годин / кредитів	з них			
			лекції	ПЗ		СРС
Тематичний план (схема вивчення курсу)	Розділ 1. Загальна підготовка					
	Тема 1. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку НС.	20	4	4	12	УО, КТ
	Тема 2. Планування заходів з питань цивільного захисту.	20	4	4	12	УО, КТ, ІЗ
	Тема 3. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист ОГ.	20	4	4	12	УО, КТ, ІЗ
	Тема 4. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження.	30	6	6	18	УО, КТ
	4.1. Зони радіоактивного, хімічного та біологічного зараження	10	2	2	6	УО, КТ, ІЗ
	4.2. Масштаби радіаційного та хімічного впливу.	10	2	2	6	УО, КТ, ІЗ
	4.3. Заходи захисту в зонах радіаційного, хімічного та біологічного зараження	10	2	2	6	УО, КТ, ІЗ
	Тема 5. Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС.	30	4	4	22	УО, КТ, ІЗ
	Розділ 2. Профільна підготовка (Економічний профіль)					
	Тема 6. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.	30	6	6	18	-
	6.1. Фінансування заходів з відшкодування та ліквідації наслідків НС	10	2	2	6	УО, КТ
	6.2. Державний резерв України з питань цивільного захисту	10	2	2	6	УО, КТ
	6.3. Формування системи державного резерву на випадок НС	10	2	2	6	УО, КТ
	Тема 7. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	30	6	6	18	-
	7.1. Економіка катастроф щодо запобігання наслідків НС	10	2	2	6	УО, КТ
	7.2. Бізнес-план інвестиційного проекту запобігання НС	10	2	2	6	УО, КТ, ВЗ
	7.3. Реалізація програми у сфері цивільного захисту	10	2	2	6	УО, КТ
	Разом	180/6	34	34	112	
	Підсумковий контроль					екзамен
	Примітки: УО – усне опитування; КТ – комп’ютерне тестування; ІЗ – індивідуальне завдання; ВЗ – вирішення задач.					
	Поточний контроль / критерії оцінювання	<p>Перевірка та оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів з дисципліни «Цивільний захист» забезпечується здійсненням поточного та підсумкового контролю.</p> <p>Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять та передбачає оцінювання рівня теоретичної підготовки здобувачів до заняття, якість виконання відповідних практичних завдань. Здійснення поточного контролю знань здобувачів включає опитування (усне або письмове), перевірку індивідуальних творчих завдань, комп’ютерне тестування.</p> <p>Протягом семестру навчання здобувачі вищої освіти можуть отримати максимально 100 балів.</p> <p>Максимальна сума балів за поточну навчальну роботу складає 68 балів (17 занять * 4 бали = 68 балів), які здобувач може отримати на аудиторних заняттях.</p> <p>Вивчення дисципліни «Цивільний захист» передбачає також виконання здобувачами позааудиторної самостійної роботи (підготовка реферативних повідомлень та доповідей, створення презентацій, написання глосаріїв, а також наукових статей з наступним їх</p>				

	<p>опублікуванням тощо), яка оцінюється максимально у 32 бали.</p> <p>У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, або не набрав 75 балів, він складає екзамен з усієї програми навчальної дисципліни у вигляді письмового опитування знань згідно завдань встановленого зразка.</p> <p>Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80 : 20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переведення поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.</p>
Основні літературні та інформаційні джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бабенко К. А., Банах С. В., Бобрик В. І., Буглак Ю. О., Возний К. З., Войтенко Т. В., Галушко В. В., Григор'єв М. В., Дніпров О. С., Дрозд О. Ю., Дьомін Ю. М., Журавльов Д. В., Короєд С. О., Кармаза О. О., Кущерець Д. В., Клемпарський М. М., Лазур Я. В. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України : станом на 5 лютого 2019 року. за заг. ред. С. О. Короєда. Київ : ВД "Професіонал", 2019. 496 с. 2. Бедрій Я. І., Івах Р. М., Роцин В. О., Ємкало В. М. Цивільна оборона України : навч. посіб. Київ : Кондор, 2011. 358 с. 3. Гандзюк М. П., Желібо Є. П., Халімовський М. О. Основи охорони праці : підручник. за ред. М. П. Гандзюка. 2-ге вид. Київ : Каравела, 2004. 408 с. (Вища освіта в Україні). 4. Грибан В.Г., Казначеев Д.Г., Бойко О.І. Безпека життєдіяльності та охорона праці у схемах: навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2019. 228 с. 5. Жбанчик А.В. Вогнева підготовка: навч.-метод. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2017. 149 с. 6. Запорожець О. І., Михайлюк В. О., Халмурадов Б. Д., Русаловський А. В., Кулалаєва Н. В. Цивільний захист : підручник. Електронні дані. Київ : Центр учбової літератури, 2016. URL: http://10.0.2.150/docs/CUL/Tsyvilnyi_zahyst_Zarogogets_2016.pdf. 7. Кодекс цивільного захисту України : (відповідає офіційному текстові). Київ : Центр учбової літератури, 2013. 120 с. 8. Козяр М. М., Бедрій Я. І., Станіславчук О. В. Основи охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення : навч. посіб. під заг. ред. М. М. Козяра. Київ : Кондор, 2012. 458 с. 9. Комісаров О.Г. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2017. 277 с. 10. Михайлюк В. О., Халмурадов Б. Д. Цивільна безпека : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 158 с. 11. Собакарь А.О., Казначеев Д.Г., Поливанюк В.Д., Бойко О.І. Цивільний захист у схемах: навч. посібник. Дніпро: ДДУВС, 2018. 144 с. 12. Стеблюк М. І. Цивільна оборона та цивільний захист : підручник. Київ : Знання-Прес, 2007. 487 с.
Політика дисципліни	
Організація навчання	Відвідування навчальних занять з дисципліни «Цивільний захист» є обов'язковим, згідно розкладу. Конспектування лекційного матеріалу у вигляді коротких тезисів вітається, але не є обов'язковим. Підготовка до практичного заняття передбачає опрацювання переліку питань, що виносяться на обговорення, та створення конспекту, проходження комп'ютерного тестування в системі MOODLE. Самостійна робота передбачає виконання в позаурочний час презентацій, рефератичних повідомлень, тез доповідей, ін. та оцінюється у межах визначених критеріїв.
Відпрацювання пропусків занять	Пропущені навчальні заняття мають бути відпрацьовані. Відпрацювання пропущеного лекційного заняття передбачає підготовку конспекту з відповідної теми. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються шляхом проходження комп'ютерного тестування в системі MOODLE, короткого усного опитування з відповідної теми. Відпрацювати пропущені заняття можна щопонеділка та -п'ятниці, з 14 ⁰⁰ до 15 ⁰⁰ (каб. 50, к. 1).
Допуск до підсумкового контролю	Мінімально необхідною умовою допуску здобувача вищої освіти до підсумкового контролю є наявність 35 балів та відсутність невідпрацьованих лекційних та практичних занять. В іншому випадку здобувач вищої освіти до складання екзамену НЕ ДОПУСКАЄТЬСЯ.

Академічна доброчесність	При підготовці здобувачами вищої освіти наукових робіт (наукових статей, тез, рефератів, ін.) необхідно дотримуватися академічної доброчесності (Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти ВТЕІ КНТЕУ http://www.vtei.com.ua/doc/2019/ud/pol/pol_akad_dobr.pdf)
Інші складові політики дисципліни	-

Затверджено на засіданні кафедри від 08.11.2021 р., протокол № 27

Науково-педагогічний працівник

Валентина ПОСТОВА

Завідувач кафедри

Наталія ЧОРНА